

IEA: ELEKTRISITET TIL VERDENS FATTIGE VIL GI MARGINALE KLIMAGASSUTSLIPP

22.09.2010

En ny rapport som Det internasjonale energibyrådet (IEA) lanserte i dag viser at det er mulig å gi hele verdens befolkning tilgang på moderne energitjenester i løpet av 20 år, uten en nevneverdig økning i globale klimagassutslipp. Naturvernforbundet mener rapporten viser at det er fullt mulig å kombinere utvikling og miljø.

På verdensbasis mangler fortsatt 1,4 milliarder mennesker tilgang på elektrisitet. Uten ytterligere tiltak vil fortsatt 1,2 milliarder være uten elektrisitet om 20 år. I den politiske debatten brukes dette ofte som et argument både for at det vil være vanskelig å redusere klimagassutslippene tilstrekkelig, og for at Norge bør øke sin produksjon av fossil energi som olje og gass.

Denne problemstillingen er tema for rapporten "Energy poverty – How to make modern energy access universal?" som IEA presenterte i dag. Rapporten inngår som et kapittel i organisasjonens store rapport World Energy Outlook 2010, som kommer i november. Kapitlet om energifattigdom ble altså presentert noe tidligere, i forbindelse med toppmøtet om FNs tusenårsmål i New York.

I rapporten undersøker IEA hva som trengs for å gi alle mennesker tilgang til moderne energitjenester innen 2030. Dette definerer de som å ha tilgang både til elektrisitet, og til moderne og effektive matlagingsfasiliteter, ettersom svært mange fattige mennesker fortsatt er avhengig av ineffektive og helsefarlige vedovner for matlaging. Hovedkonklusjonene er slående:

- Full tilgang til moderne energitjenester vil kreve en årlig investering på 35 mrd USD, bare tre prosent av de forventede investeringene i energisektoren i samme periode
- Hvis det ikke tas spesielle klimahensyn, vil full tilgang til moderne energitjenester kunne føre til en ekstra økning i verdens klimagassutslipp på 0,8 prosent. Hvis det tas ekstra hensyn til klimaet, som forutsatt i IEAs klimascenario, vil full tilgang til moderne energitjenester bare gi en økning på 0,6 prosent.
- Forbruket av elektrisitet vil øke med 2,9 prosent og global oljeetterspørsel vil øke med under 1 prosent.

Rapporten har beregnet nødvendige investeringer, forbruksøkning og økte klimagassutslipp sammenliknet med IEAs såkalte "New Policies Scenario", et scenario for hvordan energiforbruket vil utvikle seg dersom dagens politikk og målsetninger videreføres, uten andre spesielle tiltak. Det betyr at fordelingen mellom ulike energikilder osv. vil være lik som for dette scenariet. Men den nødvendige økningen i energiforbruk er uansett så liten at det vil være mulig å dekke den opp på ulike måter, trolig også mer klimavennlige måter enn IEA legger til grunn i sin rapport.

I rapporten legger IEA til grunn at alle husholdninger i byområder får tilgang til elektrisitet gjennom å kobles på et sentralt strømnnett, mens husholdninger på landsbygda får tilgang enten gjennom sentralnettet eller desentraliserte "off-grid"-løsninger. I tillegg legges det til grunn at alle husholdninger vil ha tilgang på moderne matlagingsovner, enten med effektiv bruk av biomasse, biogass eller fossil gass. Det forutsettes videre et relativt lavt elektrisitetsforbruk for husholdningene som får tilgang til elektrisitet. Økning i dette forbruket over tid må kanskje forventes, noe som vil gjøre konsekvensene for klimaet noe større på lengre sikt.

Naturvernforbundet mener

- Rapporten viser at utvikling for verdens fattige og hensyn til klima og miljø er fullt mulig å kombinere. At mange mennesker mangler tilgang på moderne energitjenester er et argument for å gjøre noe med disse problemene, ikke et argument for å øke norsk oljevirkosomhet eller la være å redusere klimagassutslippene.
- Naturvernforbundet er glad for at rapporten også fokuserer på problemet med bruk av ineffektive og helsefarlige ovner for matlaging i mange utviklingsland. Naturvernforbundet har gjennom mange år arbeidet sammen med partnere i flere afrikanske og asiatiske land for å bedre tilgangen på miljø- og helsevennlige alternativer til tradisjonell bruk av ved og trekull i matlaging og oppvarming.